

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-326-5-24>

ДИНАМІКА ВІДНОВЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ПІСЛЯ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Світовий спалах пандемії COVID-19 повністю порушив всі аспекти суспільства, включаючи політичні, соціальні, економічні, релігійні та фінансові системи. Понад 80 країн ввели обмеження на переміщення через закриття кордонів. Багато підприємств і установ перейшли на дистанційну роботу, а деякі навіть змушені були призупинити свою діяльність. Карантин призвів до тимчасового закриття шкіл для понад 1,5 мільярда дітей. Десятки найбільших світових економік, включаючи США, Китай, Японію, Німеччину, Великобританію, Францію, Індію, Італію, Бразилію та Канаду, зазнали серйозних втрат. Епідемія, спричинена інфекцією, має помітний вплив на світовий економічний розвиток [1].

Сучасна глобальна економіка представляє собою високо взаємопов'язану систему, що включає в себе: елементи економічної, технологічної та культурної взаємодії між країнами та корпораціями. Риси сучасної глобальної економіки включають зростання економічної взаємозалежності через міжнародну торгівлю, інвестиції та швидкий обмін інформацією; швидкий розвиток технологій, який стимулює інновації та впливає на всі сфери економіки; діяльність великих корпорацій, що діють на світовому ринку, визначає економічні та соціальні тенденції; спрощення фінансових операцій та зростання фінансової взаємозалежності; збільшення рівня нерівності, яке може бути як в межах країн, так і між ними; зростання уваги до проблем екології та сталий розвиток; вплив політичних подій та конфліктів на світову економіку [2].

Багато чинників вплинули на сповільнення економічного розвитку, проте під час пандемії найбільш значущим чинником, який суттєво вплинув на економіку, були масові звільнення. Усього по всьому світу втратили робочі місця понад 470 мільйонів людей. Звільнення стали поширеними в галузі послуг, особливо тих, де передбачалася особиста взаємодія, таких як туризм, роздрібна торгівля, готельний бізнес та транспортні послуги. Це призвело до зростання рівня безробіття: якщо наприкінці 2019 року рівень

безробіття становив 8,7% у світі, то до кінця 2020 року цей показник збільшився до 9,9% [3].

У країнах, таких як Німеччина, Італія, Франція та США, держава надала допомогу для збереження робочих місць. Наприклад, уряд Франції компенсував безробітним до 85% втраченого заробітку, і також підвищив розмір заробітної плати до 50% для тих, хто працював офлайн [4]. В багатьох країнах кількість нових можливостей для зайнятості залишається дуже низькою. Вакансії в Австралії повернулись на колишній рівень 2019 р., але вони відстають у Франції, Іспанії, Великобританії та ряді інших країн. Деякі фахівці навіть попереджають, що може пройти багато років, перш ніж рівень зайнятості повернеться до попереднього рівня до пандемії.

Зазвичай зростання економіки супроводжується збільшенням багатства і нових робочих місць, що вимірюється за допомогою процентної зміни валового внутрішнього продукту або вартості вироблених товарів і послуг протягом трьох місяців або року. ООН вважає цей спад найгіршим з часів Великої депресії 1929-30-х років. Проте МВФ передбачає глобальне зростання на рівні 5,2%, головним чином завдяки країнам, таким як Індія та Китай, з прогнозованим зростанням в 8,8% та 8,2% відповідно. Відновлення великих економік, які сильно постраждали від пандемії, таких як Великобританія та Італія, очікується буде повільнішим [3].

За оцінками, опублікованими ОЕСР, реальний світовий ВВП скоротився на 4,5% у 2020 році, а потім зріс на 5% у 2021 році. Рівень безробіття в країнах ОЕСР зріс до 9,4% у 4 кварталі 2020 року з 5,4% у 2019 році. За оцінками, світова торгівля впала на 5,3% у 2020 році, але, зросла на 8,0% у 2021 році. Згідно з консенсусом прогнозів, економічний спад у 2020 році не був настільки негативним, як передбачалося спочатку, частково завдяки фіскальній та монетарній політиці урядів, ухваленій у 2020 році. У більшості країн економічне зростання різко впало в другому кварталі 2020 року, швидко відновилося в третьому кварталі і відтоді було переважно позитивним. Незважаючи на послаблення, загальний вплив на глобальну економіку продовжує зростати. Зокрема, затяжний характер кризи у сфері охорони здоров'я впливає на світову економіку, виходячи за рамки традиційних заходів, з потенційно тривалими та далекосяжними наслідками. Економічні прогнози відображають постійні ризики для стійкого глобального відновлення, спричинені зростанням кількості інфекційних захворювань та потенційним інфляційним тиском, пов'язаним з відкладеним споживчим попитом, що підживлюється збільшенням особистих заощаджень. З боку пропозиції дефіцит відображає

тривалі перебої на ринках праці, вузькі місця у виробництві та ланцюгах поставок, перебої на світових енергетичних ринках, а також обмеження у постачанні та транспортуванні, які посилюють інфляційний тиск [5].

Проте відновлення світової економіки після пандемії COVID-19 має багатообіцяючі перспективи, які підтримуються широкими зусиллями з вакцинації, заходами фіскального стимулювання, цифровою трансформацією та ініціативами зі сталого розвитку. Однак такі ризики, як нерівномірний розподіл вакцин, поява нових варіантів вірусу, перебої в ланцюгах поставок, високий рівень заборгованості, інфляційний тиск, геополітична напруженість, виклики на соціальному ринку та ринку праці, вплив зміни клімату та загрози кібербезпеці, створюють значні перешкоди для відновлення. Успішне подолання цих ризиків вимагає глобальної співпраці, адаптивної економічної політики та зосередження на інклюзивності та сталості для забезпечення стійкого і збалансованого відновлення.

Пандемія коронавірусу стала каталізатором глибоких змін, спонукаючи до роздумів про глобальну взаємозалежність, вразливість і необхідність спільних та інноваційних рішень для подолання кризи і виходу з неї.

Глобальна криза, обумовлена пандемією коронавірусу, стимулювала стійкість та інновації. Країни, компанії та окремі особи були змушені швидко адаптуватися до нових викликів, що призвело до розробки нових рішень у сфері охорони здоров'я, дистанційної роботи та освіти. Пандемія підкреслила необхідність міжнародної співпраці. Такі виклики, як розповсюдження вакцин, нестача ресурсів та скоординовані зусилля з реагування, вимагають глобальної співпраці та солідарності.

Література:

1. Coronavirus (COVID-19): SME policy responses. 2020. URL: <http://surl.li/dydbo> (дата звернення: 29.10.2023).
2. Global Economic Prospects – January 2023. URL: <http://surl.li/mikme> (дата звернення: 29.10.2023).
3. Міжнародний валютний фонд. URL: <https://www.imf.org/> (дата звернення 29.10.2023).
4. Міжнародна організація праці. URL: <https://www.ilo.org/> (дата звернення 29.10.2023).
5. OECD Economic Outlook, Interim Report September 2021. 2021. DOI: <https://doi.org/10.1787/490d4832-en> (дата звернення: 29.10.2023).